

ПрАТ ВНЗ « МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Придунайська філія

Кафедра економіки та менеджменту .

МАУП

Затверджую
Директорка ІФ ПрАТ «ВНЗ МАУП»

д.п.н. проф. Тамара ГУМЕННИКОВА
"07" вересня 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту
Протокол № 1 від 07 вересня 2023 р.
Завідувач кафедри
К.е.н., доц.

Лілія БОДЕНЧУК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКЗ Українська мова за професійним спрямуванням

спеціальності:

073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня:

бакалавр
(шифр і назва спеціальності)

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Томчук Олег Федорович к.ф.н., доцент кафедри суспільно-наукових дисциплін

Викладач:

Томчук Олег Федорович к.ф.н., доцент кафедри суспільно-наукових дисциплін

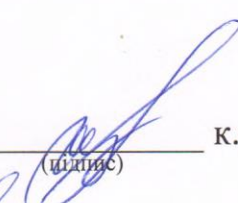
Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від 07 вересня 2023 №1

Завідувач кафедри к.е.н. доц. Лілія БОДЕНЧУК
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми 073 «Менеджмент»

07.09.2023 р.

Керівник (гарант) освітньої програми к.е.н. доц. Ліганенко І.В.
(підпис)

Силябус перевірено к.е.н. доц. Ліганенко І.В.
(підпис)

07.09.2023 р.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Придунайська філія
 Кафедра суспільно-наукових дисциплін

Таблиця 1

Назва дисципліни	Українська мова за професійним спрямуванням
Викладач (-і)	Томчук Олег Федорович
Портфоліо викладача (-ів)	http://izmail.maup.com.ua/
Контактний тел.	+38(096)154 46 67
E-mail:	tom4uk_off@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	-

1. Анотація

Навчальна дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань одиниць різних структурних рівнів української мови, їхньої природи, класифікації, особливостей функціонування; норм сучасної української літературної мови; наукового стилю та його засобів, видів і жанрів наукових текстів; усного та писемного ділового мовлення.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розвиток інтересу до державної мови, розуміння її значущості у житті кожного громадянина України, формування національно-мовної особистості, поглиблення знань студентів про норми сучасної української мови, вивчення усної і писемної ділової комунікації; підвищення та вдосконалення рівня культури мовлення майбутніх фахівців тощо.

Завдання: сформувати мовну компетенцію майбутніх фахівців, що містить знання і практичне оволодіння нормами літературної професійної мови; навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; вміння і навички оптимальної мовної поведінки у професійній сфері; стійкі навички усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; навички оперування фаховою термінологією, редагування, корегування та перекладу наукових текстів.

3. Формат курсу:

очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*).

4. Програмні результати навчання (інтегральна, загальні та спеціальні (фахові) компетентності)

Таблиця 2

Компетентність	Ступінь сформованості
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері організації трудових процесів або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК7. Здатність спілкуватися іноземною мовою ЗК14. Здатність працювати у міжнародному контексті
Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції	ФК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН – 13 Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

5. Опис навчальної дисципліни:

Таблиця 3

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
<i>Українська мова за професійним спрямуванням</i>	
Курс	1
Семестр	1
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Лекції	26
Практичні та семінарські заняття	26
Самостійна робота	68
Форма семестрового контролю	<i>Залік</i>

6. Статус дисципліни:

обов'язкова дисципліна загальної підготовки (шифр ОКЗ)

7. Пререквізити:

базові загальноосвітні знання суспільно-гуманітарного циклу.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Мультимедійний проектор, ноутбук для проведення аудиторних занять, доступ здобувачів вищої освіти до Інтернету.
2. Сервіс для пошуку наукових джерел GoogleScholar. Електронний режим доступу: <https://scholar.google.com.ua>
3. Сучасна українська мова: електронний підручник. Електронний режим доступу: <http://www.mova.info/Pidruchn.aspx>
4. Словники України on-line від Українського лінгвістичного порталу. Електронний режим доступу: http://ulif.org.ua/ulp/dict_all/index.php Cite This for Me. Назва з екрану. Електронний режим доступу: <https://www.citethisforme.com/>
5. Ізборник. – Електронний режим доступу: <http://litopys.org.ua>
6. Фащенко М.М. Сучасна українська мова. Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Практикум. К., 2010. 176 с. Електронний режим доступу: <http://academia-pc.com.ua/product/197>
7. Українська електронна бібліотека: Електронний режим доступу: <http://ukrcenter.com/library.asp>

9. Політика курсу.

Здобувач дотримується правил академічної доброчесності відповідно до «Положення щодо впровадження системи академічної доброчесності» в Придунайській філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП», ухваленого рішенням Вченої ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол № 7 від 27.08.2020 р.) та «Положення щодо впровадження системи забезпечення академічної доброчесності кафедри права Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол засідання кафедри права від 30.06.2020 р., ухвалено рішенням Вченої Ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» від 27.08.2020 р.).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувачів вищої освіти під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;

- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до відцифрованих історичних документів);

- списування та плагіат.

Реферативні роботи здобувач виконує самостійно, з обов'язковим посилення на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує здобувачеві повторно виконати необхідний вид роботи.

Здобувачі вищої освіти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, інші письмові види робіт).

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10.Схема курсу

Таблиця 4

№	Назви змістових модулів і тем	Усього	у тому числі		
			л	п	с.р
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові ознаки професійного спілкування					
1	Вступ. Державна мова - мова професійного спілкування	10	2	2	6
2	Основи культури української мови	10	2	2	6
3	Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	11	4	2	5
Разом за змістовим модулем 1		31	8	6	17
Змістовий модуль 2. Професійна комунікація					
4	Спілкування як інструмент професійної діяльності	10	2	2	6
5	Риторика і мистецтво презентації	10	2	2	6
6	Культура усного фахового спілкування	9	2	2	5
7	Форми колективного обговорення професійних проблем	10	2	2	6
8	Ділові папери; документація з кадрово-контрактних питань; довідково-інформаційні документи	10	2	2	6
9	Етикет ділового спілкування	9	2	2	5
Разом за змістовим модулем 2		58	12	12	34

1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності					
10	Українська термінологія у професійному спілкуванні	10	2	2	6
11	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	9	2	2	5
12	Переклад і редагування наукових текстів	10	2	2	6
13	МКР №1	2		2	
	Разом за змістовим модулем 3	31	6	8	17
	Усього годин	120	26	26	68

11. Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Критерії оцінювання самостійної роботи

Максимальна кількість балів за 1 виконане завдання – 5 балів, з них:

- точність вирішення завдання – 1 бал.
- повнота вирішення завдання – 1 бал.
- ступінь обґрунтованості відповіді – 1 бал.

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- повнота розкриття теми, дотримання базових норм та принципів наукового пошуку – 2 бали;
- якість інформації – 3 бали;
- самостійність, креативність, для доповідей на конференцію, наукових рефератів та презентацій – 5 балів.

Максимальна кількість балів за один вид індивідуального завдання - 10 балів.

Виконання індивідуальних самостійних завдань передбачають можливість навчання з дисципліни на освітніх платформах, у форматі онлайн курсів, що дозволяє вдосконалити навички, покращити рівень знань та підвищити мотивацію для саморозвитку. Здобувачу пропонується самостійно обрати тематику онлайн курсу із переліку запропонованих. Зареєструватися на безкоштовній онлайн платформі за посиланням <https://terminovo.te.ua/news/25864/>, пройти модуль курсу за власним вибором. Після успішного проходження курсу треба завантажити сертифікат про успішно проходження курсу. Після отримання сертифікату здобувач має можливість отримати додаткові 15 балів до свого рейтингу з навчальної дисципліни. Перелік курсів:

- Культура української мови;
- Стилїстика української мови;
- Риторика і мистецтво переговорів;
- Кадрове діловодство.

12.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань за визначеними темами проводиться письмово у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань є:

Таблиця 5

Письмова контрольна робота (або тестування)	Критерії оцінювання
1	2
23-25	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання
20-24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань
15-20	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань
7-15	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

13.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» проводиться у формі заліку, який оцінюється максимально у 100 балів. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності здобувачів та рубіжного (модульного) контролю.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття. Здобувачу, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість протягом двох тижнів у дні консультацій викладача.

Поточний контроль Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів, виступ-інформування за темами семінарських занять, заняття з індивідуальною та груповою роботою, заняття у формі дебатів.

Оцінюється рівень знання студентами першоджерел, наукової літератури, уміння логічно та послідовно виступати під час обговорення питань плану семінарського заняття, ставити та відповідати на запитання в ході дискусії.

Максимальна кількість балів за 1 семінарське заняття - 5 балів.

Форми участі здобувачів освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз періодичної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- опрацювання теоретичного матеріалу та вирішення практичних завдань за допомогою платформи Google Classroom.

Здобувач допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені силябусом навчальної дисципліни та відвідав всі аудиторні заняття, які передбачені розкладом.

Система ліквідації академічної заборгованостей має такий зміст:

- здобувач, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки має право повторного складання екзамену;
- здобувач, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів тобто менше 50% кількості балів, достатніх для отримання задовільної оцінки, зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням екзамену.

14.Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

1. Анотування і реферування наукових текстів.
2. Види публічного мовлення.
3. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні закони спілкування.
4. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до бланків документів.
5. Виступ. Техніка і тактика аргументування. Психологічні прийоми впливу на партнера.
6. Гендерні аспекти спілкування.
7. Державна мова - мова професійного спілкування.
8. Дискусія, полеміка, диспут як різновид суперечки.
9. Дискусія. «Мозковий штурм» як евристична форма, що активізує креативний потенціал співрозмовників під час колективного обговорення проблеми. Технології проведення «мозкового штурму».
10. Довідково-інформаційні документи.
11. Документація з кадрово-контрактних питань.
12. Етикет службового листування.
13. Етикет телефонної розмови.
14. Засоби забезпечення статусу престижу української мови: історичний досвід.
15. Збори як форма прийняття колективного рішення. Нарада.
16. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Функції та види бесід. Співбесіда з роботодавцем.
17. Історія і сучасні проблеми української термінології.
18. Калькування елементів близькоспоріднених мов. Переклад термінів.
19. Класифікація документів.
20. Кодифікація і стандартизація термінів.
21. Комунікативне призначення мови в професійній сфері.
22. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.
23. Комунікативні ознаки культури мови. Типологія мовних норм.
24. Мистецтво аргументації. Мовні засоби переконання.
25. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора.
26. Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
27. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Державна мова в Україні.
28. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації.
29. Мовні засоби переконання.
30. Наради, збори, перемовини, дискусії як форми колективного обговорення.
31. Наукова комунікація як складова фахової діяльності.
32. Науковий етикет. Наукова дискусія та її правила.
33. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів.
34. Невербальні компоненти спілкування. Слухання і його роль у комунікації.

35. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт.
Рецензія, відгук.
36. Основні ознаки функціональних стилів.
37. Основні правила бібліографічного опису, оформлювання покликань.
38. Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки.
Жанри наукових досліджень.
39. Особливості нейролінгвістичного програмування.
40. Особливості текстів кадрово-контрактних документів.
41. Оформлювання результатів наукової діяльності.
42. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа.
43. Парадигма мовних формул. Вибір мовних одиниць у мовленні.
44. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці.
45. Поняття ділового спілкування. Стили та моделі ділового спілкування.
46. Поняття комунікації, типи комунікацій, перешкоди та бар'єри комунікації.
47. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови.
48. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію.
49. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
50. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.
51. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання.
52. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату.
53. Словники у професійному мовленні. Типи словників.
54. Соціопсихолінгвістичний аспект культури мови.
55. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.
56. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.
57. Сутність спілкування. Спілкування і комунікація. Функції спілкування.
58. Сучасні технології публік рілейшнз.
59. Текст як форма реалізації професійної діяльності.
60. Тенденції розвитку української мови на сучасному етапі.
61. Тендерні аспекти спілкування. Стратегії мовленнєвого спілкування.
62. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузєва і вузькоспеціальна термінологія.
63. Труднощі української словозміни та словопоєднання.
64. Українська термінологія в професійному спілкуванні.
65. Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування.

15. Шкала відповідності оцінок: національна та ECTS

таблиця 6

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

16. Рекомендовані джерела (література)

1. Наталія Нікітіна, Марія Паршукова. Мовленнєвий сленг як акт самовираження молоді. Щорічник ЧОПЛ Чернігівської обласної ради : питання педагогіки, методики та науки. – Вид.: Десна - Поліграф. – Вип.1 . – 2020. – С.51-55.
2. Нікітіна Н.П. Формування медіа-грамотності та медіа-освіти сучасних школярів. – Щорічник ЧОПЛ Чернігівської обласної ради : питання педагогіки, методики та науки. – Вид.: Десна - Поліграф. – Вип.1 . – 2019. – С.53-57.
3. Нікітіна Н. Formation of readers competence on the paradigms of successful personality of the future (Формування читацької компетентності як парадигма успішної особистості майбутнього) в NEW INCERTION: науковий журнал / Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка; голов. ред. С.І. Стрілець. Чернігів, 2020. № 1. С.52-59.
4. Новий український правопис: навчальний посібник / НАН України, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні; Інститут української мови — стереотип. вид. К.: Центр учбової літератури, 2019. 284 с.
5. Український правопис : довідник. Офіц. текст. Київ : Паливода А. В, 2019.
6. Український правопис. Київ, Науково-виробниче підприємство «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 2019. 391 с.
7. Український правопис: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 284с.

Електронні інформаційні ресурси:

8. Словник «Весна» (українсько-білорусько-польсько-російсько-англійський тлумачний словник). Граматика української мови. URL: <http://www.slovnyk.org.ua/>

9. Словник іншомовних слів. URL: <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.shtml>
10. Словники й енциклопедії в онлайн режимі. URL: <http://dic.academic.ru/>
11. Український лінгвістичний портал. URL: <http://ulif.org.ua>
12. Українські неологізми. (Сайт присвячений проблемі засвоєння нових термінів в українській мові). URL: <http://words.volyn.net/>
13. Я розмовляю українською. Словник «Антисуржик» <http://www.arkas-proswita.iatp.org.ua/>
14. Український правопис 2019. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>
15. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019) . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>